

སློབ་རིམ་༡༩ པའི་སློབ་ཕྲུག་གིས་རྫོང་ཁའི་ཚུད་གྲེང་འབྲི་ཚུམ་འབྲི་ཐངས་ལུ་དཔྱད་པ།

ཀུན་ལེགས་དབང་ཕྱུག། སློབ་དཔོན།
འབྲུག་རྒྱལ་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་གོང་མ། སྤ་རོ།
འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ལེགས་སྦྱར་བ།
སྤ་རོ་ཤེས་རིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ། སྤ་རོ།

DOI: <https://doi.org/10.17102/rigzoedjournal.tchs.rub.4.001>

བརྗེད་དོན།

ད་ལྟོ་ཚུན་ རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལུ་ ཚུད་གྲེང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་སྐྱོར་ལས་ ཡིག་ཐོག་ལུ་ཞིབ་འཆོལ་འབད་དེ་ བྲིས་
བྲིས་མ་མེད་པའི་ཁར་ ལྷག་པར་ སློབ་རིམ་༡༩ པའི་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་ལུ་ ཚུད་གྲེང་འབྲི་ཚུམ་བྲི་ཞིའི་ནང་
དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ཞིབ་འཆོལ་འབད་དེ་ཡོད། ཞིབ་འཆོལ་ནང་ སློབ་གྲྭ་ཁག་གསུམ་
ལས་ སློབ་ཕྲུག་༤༥ གིས་བྲིས་ཡོད་པའི་ འབྲི་ཚུམ་ཚུ་ རོལ་མིན་གྱི་དཔེ་རིས་ (Toulmin Model)
དང་ ཨེ་རིསི་རྟོ་རལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་ (Aristotle's Rhetorical Triangle) དེ་ལས་
ཆོག་སྦྱར་འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ཐངས་ལམ་སྟེལ་མའི་ཐོག་ལས་ བསྐྱེད་འབད་ཡོད་པའི་
གྲུབ་འབྲས་དེ་ཡང་ སློབ་དཔོན་དང་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ འབྲི་ཚུམ་སྦྱར་བཏང་གི་ བྱད་ནམ་ཚུ་ཤེས་རུང་
གཞན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལུ་ དགག་པ་རྒྱབ་ནི་དང་ གནས་སྤྱད་བཀོད་ནི་ཚུ་ ལཱ་ཁག་ཡོད་པ་སྟེ་ཐོན་ཡི། དེའི་
ཁར་ རོལ་མིན་གྱི་ཆ་ཤས་རྒྱག་ལས་ བདེན་བཤད་གཅིག་མ་གཏོགས་ གཞན་ཚུ་བཀོད་མ་ཚུགས་པའི་
དཀའ་ངལ་དང་ ཨེ་རིསི་རྟོ་རལ་གྱི་ ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་མ་ཚུགས་པའི་ གནད་
དོན་ཚུ་ཐོན་ཡི། ཨིན་རུང་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱུ་ཆ་ལས་༥༠ ལྷག་ཙམ་གྱིས་ ཆོག་སྦྱར་འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་ ལེགས་

ཤོམ་སྤེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་པའི་མངོན་གསལ་བྱུང་ཡི། ཚ་གཞུང་ནང་ ཚྱོད་སྤྱོད་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ལམ་
སྟོན་དང་ སྤྱི་གཞི་གསལ་ཏྲིག་ཏྲི་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ སྟོབ་སྟོན་ན་གཤོང་ལེན་ཡོད་པ་ལས་ མ་འོངས་པ་
ལུ་ སྟོབ་སྟོན་དང་དབྱེ་ཞིབ་གྱི་ཐབས་བྱས་ཚུ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་ གོས་འཆར་དང་ མ་འོངས་
ཞིབ་འཚོལ་པའི་ ལམ་སྟོན་ཚུ་ཡང་བཀོད་དེ་ཡོད།

གཙོ་ཆོག། ཚྱོད་སྤྱོད་འབྲི་ཚུམ། རྟོལ་མིན་གྱི་དཔེ་རིས། ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས། ཆོག་སྦྱར་འབྲེལ་ཆོག།
དགག་པ།

དོ་སྟོན།

ཕྱི་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཆགས་ཏེ་ རིམ་པ་བཞིན་བྱ་ མིའི་འགྲོ་བ་ཆགས་པའི་སྐབས་ལས་ར་ རྫོང་ཁའི་
ཁ་སྐད་འདི་ཡོད་པ་ཨིན་པས། རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ (༢༠༡༣) གྱིས། རྫོང་ཁ་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་ནང་ མི་རིགས་ཆགས་པའི་རྩིས་ལས་ར་བྱུང་མི་ ཤེས་བརྗོད་འཇུག་པའི་སྐད་རིགས་ཅིག་ཨིན། དེ་
ཡང་ རྩིས་རབས་༤ པ་དང་༥ པའི་ནང་ལས་ར་ དར་བྱུང་སོང་ཡོད་པའི་ཁར་ སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ ཞལ་བཞུགས་པའི་བསྐྱར་གི་ དྲ་ཁྱི་ཏི་རང་བཞིན་པལ་པའི་ སྐད་གྱི་གྲངས་སྟུ་རྒྱུད་པ་ཨིན་པས་ཟེར་
བཀོད་དེ་འདུག (ཤོག་གྲངས་༡༩)།

རྫོང་ཁ་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ རྩིས་རབས་༡༩ པའི་ནང་ལུ་ ཞབས་བྱུང་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་
ཆོས་སྤྱོད་ལུགས་གཉིས་གྱི་གཞུང་ འགོ་བཙུགས་གནང་བའི་སྐབས་ལས་ར་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐད་
ཡིག་ཅིག་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ (༢༠༡༣) གྱིས། རྫོང་ཁ་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་
༣ པ་མཚོག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་སྐད་རིགས་ ག་ར་གི་གཙོ་བོ་དང་ མི་སེར་ཡོངས་ལུ་ གོ་བཟླ་སྟོད་
ཚུགས་པའི་ ཁ་སྐད་སྤེལ་ཞུགས་ཞིའི་ དགོངས་བཞེད་གནང་ཡོད་པ་ད། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༡ ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་

ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་འདི་ གཤམ་ཤོན་དང་གོར་ཤོན་ (Walton & Gordon) གཉིས་ཀྱིས་འབད་བ་
 ཅིན་ འཛམ་གླིང་ནང་ལུ་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་ཐབས་ལམ་འདི་ ཉེ་མ་ གླི་རིམ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལས་
 འགོ་བཙུགས་ཅུག་ཟེར་བཀོད་ཅུག། དེ་ཡང་ གླི་རིམ་གི་མཁས་པ་ ཨེ་རིས་ཤོ་ཤལ་གྱིས་ འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་
 ཐབས་ལམ་ཚུ་སྟོན་ཏེ་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་ སྲོལ་འགོ་བཙུགས་ཅུག (༢༠༡༢, ཤོག་གྲངས་༡༢༡)།
 དེ་བཟུམ་སྟེ་ འབྲུག་ལུ་ཡང་ ཤེས་རིག་གི་རྫོང་ཁའི་རྩ་གཞུང་ནང་ལུ་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་ལྟ་བུ་སྤྱད་འབད་
 དགོཔ་སྟེ་ བཙུགས་ཏེ་ཡོད། ཨིན་རུང་ ད་ལྟོའི་གནས་སྤངས་ནང་ལུ་ རྫོང་ཁའི་ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་
 གནས་ཚད་ ཡར་འགྲུག་གཏང་དགོ་པའི་ དགོས་མཁའ་སྟོན་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ཡང་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ཚུད་
 གྲང་འབྲི་ཚུམ་ གྱི་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ་འབྱུག། དཔེར་ན་ རང་གི་བསམ་འཆར་ རྒྱུ་མཚན་དང་ལཱ་པའི་སྟོ་
 ལས་བཀོད་ནི་དང་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་སྒྲིག་བཀོད། དེ་ལས་ ཆོག་སྦྱར་ལག་ལེན་ཚུ་གི་ཐད་ལུ་ དཀའ་
 ངལ་ཡོད་པ་ཨིན། དཀའ་ངལ་དེ་ཚུ་ སེལ་ཐབས་འབད་བ་ཅིན་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་དཔུང་ཞིབ་དང་ དབྱེ་ཞིབ་
 གྱི་རིག་རྩལ་ ཡར་འགྲུག་གཏང་ནི་ལུ་ བན་ཐོགས་སྟོན་འབྱུང་ནི་ཨིན།

སློབ་རིམ་༡༩ པའི་སློབ་ཕྲུག་གིས་ རྫོང་ཁའི་ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་ འབྲི་ཐངས་ལུ་དཔུང་པ་ཟེར་བའི་ གོན་
 ཚན་གྱར་ ཞིབ་འཆོལ་གྱི་དམིགས་དོན་ གཙོ་བོ་འདི་ སློབ་རིམ་༡༩ པའི་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁའི་
 ཐོག་ལུ་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་ འབྲི་ཐངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ ཤེས་ཚུགས་ནི་དང་ ཚུད་གྲང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་
 སྟོར་ལས་ ཉེ་མ་ལས་ཡོད་པའི་ འབྲི་ལུགས་དང་ མ་འོངས་པ་ལུ་ ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོ་པའི་ གནད་
 དོན་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་ནི་འདི་ཨིན། དེའི་ཞིབ་འཆོལ་གྱི་ གྲུབ་འབྲས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྫོང་ཁའི་ཚུད་གྲང་
 འབྲི་ཚུམ་གྱི་སྒྲིག་ཚད་ ཡར་འགྲུག་གཏང་ཚུགས་ནི་དང་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་རྒྱུད་ལུ་ གླི་ནིའི་རིག་རྩལ་ ཡར་
 རྒྱས་གཏང་ཚུགས་པའི་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ཡོད། དེ་མ་ཚད་ རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ཡང་
 བན་ཐོགས་སྟོན་འབྱུང་ཚུགས་པའི་ དམིགས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཡོད།

ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ།

འབྲི་ཚུམ་སྤྱིར་བཏང་གི་དོ་སྤྱོད།

སྤྱིར་བཏང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་གོ་དོན་ཚུ་ ཚུམ་སྤྱིག་པ་དང་ ཞིབ་འཛོལ་པ་ཚུ་གིས་ མ་འདྲུལ་ལེ་ཤ་ར་ བཤད་
སྲོལ་ཡོད་རུང་ ཀམ་དོ་རྗེ་(༢༠༡༩) གིས་

“...དོན་ཚན་གཅིག་གྱུར་གཞི་བཞག་སྟེ་ རང་གི་སེམས་ཁར་མཐོ་བའི་ བརྗོད་དོན་དང་ དགོས་
ཁུངས་ཚུ་ དོན་མཚམས་སོ་སོར་བཅད་དེ་ འགྲེལ་བཤད་དང་ རྒྱས་བཤད་རྒྱབ་སྟེ་ དོ་སྤྱོད།
གཞུང་དོན་ ཡང་ན་ བར་གྱི་གནད་དོན། མཚུག་བསྟུ། ཟེར་ འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནང་དོན་ བྱད་ནམ་
ལྷམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་ གོ་དོན་འཇམ་པའི་ཁར་ བལ་ཆོག་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ ཆོག་ལྷུག་པ་དང་
སྤེལ་མའི་ཐོག་ལས་བརྗོད་དོན་ གསལ་སྟོན་འབད་དེ་ འབྲི་མི་ལུ་སྒྲུབ་ཨིན་ (ཤོག་གྲངས་ ༡)།

དེ་ལས་ རྫོང་ཁའི་ཤེས་རིག་ཙ་གཞུང་ནང་ལུ་ འབྲི་ཚུམ་འདི་ སློབ་རིམ་༤ པ་ལས་ འགོ་བཙུགས་ཏེ་
སློབ་རིམ་༡༩ ཚུན་ སློབ་སྟོན་འབད་དགོཔ་སྟེ་ཡོད། དེའི་ནང་ལས་ འབྲིང་རིམ་གོང་མའི་ རྫོང་ཁའི་ཙ་
གཞུང་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ འབྲི་ཚུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ ག་ཅི་ར་བྲི་རུང་ བྱད་ནམ་གཙོ་བོ་གསུམ་ལུ་ གཞི་
བཞག་སྟེ་བྲི་དགོཔ་ཨིན། སྤྱིར་བཏང་གི་ བྱད་ནམ་གསུམ་ཡང་ དོ་སྤྱོད། བར་གྱི་གནད་དོན། དེ་ལས་
མཚུག་བསྟུ་ཚུ་འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་ དོ་སྤྱོད་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་དོན་ཚན་གྱི་དོ་སྤྱོད། དེ་ལས་ དོན་ཚན་གྱི་
རྒྱབ་ཁུངས་བཤད་པ་དང་ དོ་སྤྱོད་གྱི་དོན་མཚམས་མཚུག་ལུ་ ཚུམ་ལུས་ནང་དོན་གྱི་བརྗོད་པ་ཚུ་ ཆང་མ་
སྟེ་རྫོད་དགོཔ་ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ བར་གྱི་གནད་དོན་ནང་ལུ་ ཙ་བའི་བརྗོད་པ་དང་འཁྲིལ་བའི་ ཡན་
ལག་གི་བརྗོད་པ། རྒྱབ་ཁུངས་དང་ལྷན་པའི་བཤད་པ་ ཁ་གསལ་བཀོད་དགོཔ་པའི་ཁར་ དོན་མཚམས་གྱི་
བཙུན་དོན་བཅས་ ཆང་དགོཔ་ཨིན་པས། མཚུག་ར་ བར་གྱི་གནད་དོན་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ དོན་

མཚམས་ཀྱི་བཅུད་དོན་ཚུ་བཏོན་ཏེ་ མཇུག་ བསྐྱེད་གོལ་སྤེལ་ཡིན་པས་ (སློབ་གྲུའི་ཙ་གཞུང་ཚུ་སྤྲིན་ལྟེ་བ།
ཤོག་གྲངས་ ༡༣༣-༡༣༤)།

འབྲི་ཚུ་ལུ་ཡང་ སྤྱིར་བཏང་གི་དབྱེ་བ་ དངོས་འབྱུང་འབྲི་ཚུ་དང་ འཆར་སྤྱང་འབྲི་ཚུ་ཟེར་གཉིས་
ཡོད། ཡིན་རུང་ རང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱི་བ་ཅིན་ དངོས་འབྱུང་འབྲི་ཚུ་ལ། འཆར་སྤྱང་འབྲི་ཚུ་ལ། རྒྱུ་
བསྐྱེད་འབྲི་ཚུ་ལ། ལོ་རྒྱུས་འབྲི་ཚུ་ལ། ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུ་ཟེར་ ཚུ་སྤྲིན་པ་སོ་སོའི་ རིག་པའི་ལྷོགས་གྲུབ་
དང་བསྐྱེད་ དབྱེ་བ་མ་འདྲམ་ ལེ་ག་བཤད་སྟོལ་འདུག (ཀམ་དོ་ཨེ། ཤོག་གྲངས་ ༡)།

ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུ་ཀྱི་གོ་དོན།

རྫོང་ཁའི་ཆོག་མཛོད་ནང་ ཚུད་སློང་ལུ་ སྤྱི་བ་གཞི་རྒྱུ་མི། ཚུད་པ་རྒྱུ་མི། བཟོ་སློང་འབད་ནི། མཚན་
ཉིད་རྒྱུ་མི་ཟེར་ དོན་དག་གཅིག་རུང་ སྤྱི་བ་སྟོལ་མ་འདྲམ་སྤེལ་འདུག། ཡིན་རུང་ དམིགས་བསལ་ ལྷག་
རིག་དང་ ཚུ་རིག་ནང་གི་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུ་ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་འོ་དང་ བེལ་ལིང་(White &
Billings, 2008) གིས་འབད་བ་ཅིན་ ཚུ་སྤྲིན་པ་ ཡང་ན་ གསལ་བཤད་པ་གིས་ རྒྱ་མཚན་བཀོད་
ནིའི་གནད་དོན་གཅིག་གྱུར་ ཁ་གསལ་གྱི་སྤྱི་བ་བྱེད་དང་ དགག་པ་རྒྱུ་མེ་ རྒྱུ་སྤྱི་བ་འབད་མི་ལུ་ ཚུད་
སློང་ཟེར་ བཤད་པ་ཡིན་པས་” (ཤོག་གྲངས་ ༤)། དེ་བཟུམ་སྤེལ་ ཨོག་ཏེ་མི་ཡ་2011 (Oktavia) གིས་
འབད་བ་ཅིན་ “ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུ་ནང་ལུ་ བསམ་འཆར་དེ་ཚུ་ དགག་པ་རྒྱུ་ཚུ་གསལ་པའི་ ལྷོགས་གྲུབ་
དང་ ལྷག་མི་ཚུ་ལུ་ ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་ཚུ་གསལ་པའི་ རྒྱུ་སྤྱི་བ་ཀྱི་སྤྱི་བ་བྱེད་ལངས་སྤེལ་ བཀོད་དགོལ་ཡིན་
པས་” (ཤོག་གྲངས་ ༤༤) ཟེར་བཀོད་ཅུག། དེ་མ་ཚད་ ཨ་ནན་ཏེ་དང་ ཆ་རོགས་ཚུ་ (Ananda.
Mardiah, དང་ Fajaryani) དང་འཁྲུལ་བ་ཅིན་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུ་འདི་ ཚུ་མ་པ་པོ་ཚུ་གིས་
གནད་དོན་གཅིག་ལུ་ རོས་ལེན་དང་ རོས་ལེན་མེད་པའི་ ཁྱད་སྤོམ་ཀྱི་སྤྱི་བ་བྱེད་ཚུ་ བཤད་དགོལ་ཡིན།
དེ་གི་ལུ་ལས་ ཁོང་གིས་ ཁོང་རའི་བསམ་འཆར་ལུ་ རྒྱུ་སྤྱི་བ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་ཚུ་ལག་

ལེན་འཐབ་སྟེ་མཚུག་ལུ་ རེས་བདེན་གྱི་མཐའ་དཔྱད་ཁར་ ལྟོད་ཚུགས་དགོ་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས། ཚུ་གཞུང་དང་ཁྱད་རིག་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས་ (༢༠༢༢) གྱིས། ཁུངས་ལྡན་གྱི་དགག་སྒྱུབ་གང་རུང་ཐོག་ལས་ གཞན་ཚུ་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་ལུ་ བཀོད་ཚུགས་པའི་ ལུང་རིགས་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ སན་གཞི་དང་ འོས་འབབ་ཡོད་མེད་སོགས་གྱི་ ར་ཁུངས་དང་ བདེན་ཁུངས་གཟུང་སྟེ་ བཀོད་པའི་འབྲི་ཚུ་ཅིག་ཨིན་ཟེར་བཀོད་ཅུག (ཤོག་གྲངས་༡༥)།

དེ་ཚུ་ལུ་དཔྱད་པ་ཅིན་ ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་ཟེར་མི་འདི་ རིག་པའི་གཞི་མ་ཅིག་དང་ རང་གི་བསམ་འཆར་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ཁུངས་ལྡན་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་དང་ དགག་པ་ཚུ་བཀོད་དེ་ གཞན་ཚུ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་ཚུགས་པ་སྟེ་ བྲི་དགོ་པའི་ འབྲི་ཚུ་ཅིག་ཨིན་པས།

ཚུད་སྒྲེང་གི་གྲུབ་མཐའ།

ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་འདི་ སློབ་རིམ་༡༩ པའི་སློབ་དེབ་ ལྷག་རིག་དང་ཚུམ་རིག་ནང་ལས་ “ཚུད་བསྐྱར་འབད་བརྟུབ་པའི་དོན་ཚན་གཅིག་གྱར་ ཁུངས་ལྡན་གྱི་དགག་སྒྱུབ་གང་རུང་ཐོག་ལས་ གཞན་ཚུ་ཡིད་ཆེས་གྱི་གནས་ལུ་ བཀོད་ཚུགས་པའི་ ལུང་རིགས་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ བྲི་དགོ་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག (༢༠༢༡ ཤོག་གྲངས་༡༦)། དེ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་བ་ (༢༠༡༧ ཤོག་གྲངས་༥༠) གིས་ཡང་ “ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་འདི་ གནད་དོན་གཅིག་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་དཔེ་དང་ ལུང་རིགས་གྱི་ཐོག་ལས་ དགག་སྒྱུབ་རྒྱབ་སྟེ་ བྲི་དགོ་ཟེར་ཨིན་པས།” དེ་སྟེ་འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་ འབྲིང་རིམ་གོང་མའི་རྫོང་ཁའི་རྩ་གཞུང་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་འབྲི་ཚུ་གྱི་ ཁུད་རྒྱུ་ག་ར་ ཆང་དགོ་པའི་ཁར་ བཤད་དགོ་པའི་ གནད་དོན་འདི་ བཤད་ཐངས་གྱི་ཐང་ཁར་ ཆོག་གཙོ་པོར་ དང་པ་ར་ འབྲི་ཚུ་གྱི་དོན་ཚན་འདི་ མི་སྤེའི་ནང་ལུ་ ཚུད་བསྐྱར་གྱི་གཞི་ཅིག་སྟེ་ བཙུན་དོ་ཡོད་མི་ཅིག་དགོ་པ་དང་། དེ་ལས་ ལྷག་མི་ཚུ་གིས་ ཆ་བཞག་ཚུགས་ནི་དོན་ལུ་ ཚུད་བསྐྱར་འདི་ འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཁུངས་དང་ རྒྱབ་བྱེད་ དཔེ་ཚུ་གོ་རིམ་སྟེ་བཙུགས་ཏེ་ བཀོད་དགོ། དེའི་ཁར་

གཞན་གྱིས་བདེན་འཛིན་རེ་ཐབས་ལུ་ ཚོར་ཤུགས་ཅན་གྱི་ ཆོག་ཚུ་ཚུད་དགོཔ་དང་། མཚུགས་ ཚུད་ བསྐྱར་འདི་ དགག་སྐྱབ་གཉིས་ འདྲ་མཉམ་སྟེ་མེན་པར་ རྩོགས་གཅིག་ལུ་ གཙོ་བོ་བཟུང་སྟེ་ བྲིད་གོཔ་ ཡིན་པས།

དེ་ལས་ བྱང་པའི་རིག་གཞུང་གི་ལུགས་ལས་ དགག་སྐྱབ་གྱི་ཚུད་སྟེང་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ བྱངས་དང་ སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་ཐངས་གྱི་ རིགས་པ་ནམ་པ་བཞི་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ཡང་ མི་ཙམ་གྱི་ལུང་ (ཀམ་ཡུན་ ཆོགས། ༡༩༩༧ ཤོག་གྲངས་ ༣༩༠) “རྒྱ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ། འབྲས་བྱ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ། རོ་བོ་ ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པ། འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་” ཟེར་བཀོད་ཅུག།

དེ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ལུ་ རྒྱ་བྱ་གས་པའི་མཁས་མཆོག་ ཨེ་རི་སི་འོ་འལ་ (Aristotle) གྱིས་ ཡང་ ཚུད་སྟེང་ནང་ལུ་ ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་གྱི་ རྣམ་གཞག་གསུམ་བཤད་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ༡) སྟོ་ གཏང། (Ethos) ༢) སེམས་ཚོར། (Pathos) ༣) རིགས་པ། (Logos) ཚུ་ཡིན་པས།

དེ་ལས་ བྱངས་དང་རིགས་པ་ཚུ་བཀོད་དེ་ ཚུད་སྟེང་འབྲི་ཚོམ་འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་ ཆང་དགོཔ་འེ་ཆ་ཤས་ འོལ་མིན་གྱི་དབེ་རིས་ (Toulmin's Model, 2003) བྱང་ལུ་ རྩུག་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ཡང་ ༡) བདེན་བཤད། ༢) གནས་སྤྱད། ༣) བདེན་བྱངས། ༤) རྒྱབ་རྟེན། ༥) ཆ་རྟེན། ༦) དགག་པ་བཅས་ ཡིན་པས། དེ་ཚུ་གར་ ཚུད་སྟེང་འབྲི་ཚོམ་ནང་ལུ་ ཆང་དགོཔ་ཡིན་ཟེར་བཀོད་ཅུག།

ཚུད་སྟེང་འབྲི་ཚོམ་གྱི་སྤྱི་གཞི་དང་ཆོག་གི་སྒྲུབ་བ།

སྤྱིར་བཏང་གི་ཁྱད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལུ་ རོ་སྟོད། བར་གྱི་གནད་དོན། དེ་ལས་ མཚུགས་བསྐྱར་ཚུ་འབྲི་བའི་ སྐབས་ལུ་ རོ་སྟོད་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་དོན་ཆན་གྱི་རོ་སྟོད། དེ་ལས་ དོན་ཆན་གྱི་བཤད་པ་དང་ རོ་སྟོད་

དོན་མཚམས་ཀྱི་མཚུག་ལུ་ ཚུམ་ལུས་ནང་དོན་གྱི་བཟོད་པ་ཚུ་ ཚངམ་སྡེ་ཚུད་དགོཔ་ཨིན་པས། དེ་བཟུམ་
སྡེ་ བར་གྱི་གནད་དོན་ནང་ལུ་ ཕ་བའི་བཟོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཡན་ལག་གི་བཟོད་པ། འབྲུང་ཁྲུངས་
དང་ལུན་པའི་བཤད་པ་ཚུ་ ཁ་གསལ་བཀོད་དགོཔ་འདི་ཁར་ དོན་མཚམས་ཀྱི་བཟུད་དོན་བཅས་ ཚང་
དགོཔ་ཨིནམ་དང་ མཚུག་ར་ བར་གྱི་གནད་དོན་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་ དོན་མཚམས་ཀྱི་བཟུད་དོན་ཚུ་
བཏོན་ཏེ་ མཚུག་བསྟུ་དགོཔ་སྡེ་ཨིན་པས།

ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་དེ་ཡང་ སྤྱིར་བཏང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཟུམ་སྡེ་ར་ ཁྲུང་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གསུམ་ལུ་ གཞི་
བཞག་སྟེ་ བྲི་དགོཔ་ཨིན་རུང་ ནང་དོན་བཀོད་ཐངས་ཚུ་ ག་དེ་སྡེ་བཀོད་དགོཔ་ཨིན་ན་ བུར་བི་
(Barbee, 2015) གི་སྒྲིག་བཀོད་ནང་ལུ་ བར་གྱི་གནད་དོན་ནང་ དགག་སྒྲུབ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་
རྒྱ་མཚན། འབྲེལ་བཤད། དཔེ་དང་ དགག་ལན་ཚུ་ ཚུད་དགོ་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག། དེ་ལས་ གལ་ཆེ་
ཤོས་གཅིག་པོ་དེ་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་ ཕ་གཞུང་དང་ཁྲུང་རིག་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས་
ཀྱིས་ ཆོག་སྒྲུབ་འབྲེལ་ཆོག་ གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ནན་ཏན་གྱི་འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་ནང་ “དེ་མ་ཚད།
དོ་རུང་། དེ་ཁར་ཚུ་དང་ སྡེ་མི་འགལ་བའི་འབྲེལ་ཆོག་ནང་ ཨིན་རུང་། དེ་འབདམ་ད། ཨིན་ཏེ་འབད་
རུང་” ཟེར་མི་ཚུ་དང་ རྒྱ་མཚན་སྟོན་པའི་འབྲེལ་ཆོག་ནང་ “དེ་འབདམ་ལས། དེ་འབད་ནི་འདི་གིས། དེ་
གིས་འབད་” ཟེར་མི་དེ་ཚུ་ འབྲི་ཚུམ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་སྡེ་ཨིན་པས (༢༠༢༡ ཤོག་གྲངས་༤༩)།
གལ་སྲིད་ འབྲེལ་ཆོག་དེ་ཚུ་ བཟུགས་ཏེ་མ་བྲི་བ་ཅིན་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་དང་ རྒྱུད་བསྐྱུལ་འབྲི་ཚུམ།
ཁྲུངས་བཤད་འབྲི་ཚུམ་ཚུ་གི་བར་ན་ ཁྲུང་པར་མེད་པར་ གཅིག་བཟུམ་སྡེ་མཐོང་ནི་ཨིནམ་ལས་ འབྲི་
ཚུམ་འབྲི་མི་ཚུ་གིས་ ཚུད་བསྐྱར་གྱི་ཆོག་གཞི་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་སྡེ་བཟུགས་ཏེ་བྲི་བ་ཅིན་ དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་
གནད་དོན་ཚུ་ འབྲེལ་མཐུད་བཟོ་ཚུགས་པའི་ཁར་ རྒྱ་མཚན་དང་ དཔེ་དོན་ཚུ་བཀོད་པའི་སྐབས་ལུ་ཡང་
འཐད་ཏྲག་ཏྲ་སྡེ་བཀོད་ནི་ལུ་ སྐབས་བདེམ་ཨིན་པས།

བྱི་ཞི་ལོ་ལྷ་དཀར་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཁྱེད།

ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ལུ་ ཁྲུང་ས་དང་སྤྱུ་བེུད་ཚུ་ ལེ་ཤ་བཀོད་དེ་བྱི་དགོཔ་ལས་ བྱི་ཞི་ལོ་ལྷ་གས་གྲུབ་ མེད་པ་ཅིན་ བྱི་ཞི་ལུ་ལྷ་ཁག་གཏང་ནི་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ དྲུང་ དང་ ཆ་རོགས་ཚུ་ (Dang, et al.,) གིས་འབད་ཅིན་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་འབྲི་བའི་སྐབས་ དཀར་ལམ་གཙོ་བོ་འདི་ སྐད་ ཡིག་ལག་ལེན་གྱི་ལྷ་གས་གྲུབ་མེད་མི་དང་ མིང་ཚིག་ལངས་སྤྲེམ་ཤེས་མི། དེ་ལས་ སྤང་ནམ་དབྱེད་དང་ ཚིག་གི་འབྲེལ་མཐུད་མ་ཤེས་པའི་ དཀར་ལམ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་པས (ཤོག་གྲངས་༣༩༤)། དེ་མ་ཚད་ དབང་ཕྱག་དང་ ཆ་རོགས་(Wangchuk et al.,) གིས་འབད་ཡོད་པའི་ ཞིབ་འཚོལ་ནང་ལུ་ རྫོང་ ཁ་ལྷག་ནི་དང་ བྱི་ཞི་ལོ་ལྷ་གས་གཤེས་མིན་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས (༢༠༡༣, ཤོག་གྲངས་༤)། འབྲི་ལྷག་གི་ རིག་ཕུལ་གཉིས་པོ་དེ་ སྐད་ཡིག་གི་རིག་ཕུལ་ཚུ་ལས་ གཞི་འགྲུམ་གཙོ་བོ་ཅིག་ཨིན། དེ་ཡང་ རྫོང་པལ་ སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་གིས། “འབྲི་ལྷག་སྤྱད་རིག་པའི་གཞི་བབྱང་ནས། །” ཟེར་ ག་ར་ བྱི་ཞི་དང་ལྷག་ནི་ལས་ འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱད་བཙོན་འབད་དགོཔ་སྤྲེལ་ཨིན་པས། དེ་འབདམ་ལས་ འབྲི་ལྷག་གི་ཤོམས་གཤེས་མེད་ པ་ཅིན་ རྫོང་ཁ་བྱི་ནི་ལུ་གདོང་ལེན་འབྱུང་མིད།

དེ་མ་ཚད་ མཛོད་རིག་བརྟག་ཞིབ་གྱི་རིག་ཕུལ་དེ་ཡང་ འབྲི་ཕུལ་ཤེས་ཡོན་ནང་ལུ་ མེད་ཐབས་མེད་པ་ཨིན་ རུང་ དབང་ཕྱག་ (༢༠༡༡) གི་ཞིབ་འཇུག་ནང་ལུ་ འབྲུག་པའི་སློབ་ཕྱག་ཚུ་ གཙུག་ལག་སློབ་སྦྲེན་ནང་ལུ་ རྫོང་རུང་ཡང་ མཛོད་བསམ་གཏང་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་མ་ལས་ མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ར་ སྤྱི་བ་བཀོད་ནི་དང་ རང་ དབང་གི་མཛོད་བསམ་གཏང་ནི་ལུ་ དཀར་ལམ་འབྱུང་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ མཛོད་རིག་བརྟག་ཞིབ་གྱི་རིག་པ་ གཤེག་བཀོལ་མ་ཚུགས་པར་ དཀར་ལམ་ཐོན་ཡོད་པ་སྤྲེལ་བཤད་ཅུག། དེ་མ་ཚད་ སྤུན་ཚེགས་ (༢༠༡༩) གྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་འཁྲིལ་མ་ད་ རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཤེས་རིག་གི་ལམ་ལུགས་འདི་ མཛོད་རིག་བརྟག་ཞིབ་གྱི་རིག་ ཕུལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་མེན་པར་ ཤེས་ཡོན་སྤེལ་ནི་ལུ་ གཙོ་བོར་བརྟན་དགོཔ་སྤྲེལ་ བཟོ་ཡོད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་ཚུ་བྱུང་ཅུག། དེ་ཚུ་ལུ་ལྷན་ད་ ཤེས་རིག་གི་ལམ་ལུགས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཨ་ལུའི་མཛོད་རིག་གོང་

འཕེལ་གྲང་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཐོན་སྡོད་ལུ་ དེ་བཟུམ་གྱི་དཀའ་ངལ་ལས་བརྟེན་ ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་ ཚུད་
གྲོང་འབྲི་ཚུ་བྲི་ནི་ལུ་ཡང་ ལཱ་ཁག་གྲང་ནི་ཨིན་པས། ག་ཅི་སྤྱོད་ཅེ་བ་ཅིན་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུ་ནང་ལུ་
རིགས་པ་གྲང་དགོཔ་དང་ བྱངས་དང་རྒྱ་མཚན་ཚུ་བཤད་དགོཔ་ལས་བརྟེན་ ལྷག་ནི་འོག་མས་གཤིས་
དང་ མཐོ་རིག་བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་ རིག་ཅུལ་ཚུ་མེད་པ་ཅིན་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་ བྲི་མི་ཚུ་གས་
ནི་མས། དེ་འབདཻལས་ གོང་གི་ཚུམ་རིག་བསྐྱར་ཞིབ་ནང་ལུ་ བཀོད་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུ་
གྱི་ ཆེན་མོ་དང་ ཆེན་འོག་བཤད་ཐངས། དེ་ལས་ ཆེན་སྐྱར་འབྲེལ་ཆེན་ཚུ་ སྤྱོད་སྤྱོད་འབད་དགོ་ནི་
ཨིན་པས།

ཞིབ་འཇོལ་གྱི་ཐབས་ལམ།

འདི་ནང་ སྤྱོད་རིམ་^{༡༩} པའི་སྤྱོད་ཕྱག་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁའི་ནང་ལུ་ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུ་ འབྲི་ཐངས་ལུ་
དབྱེད་པ་གྲང་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ཐབས་ལམ་སྤེལ་མ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད། དེ་ཡང་ ཀེ་རེ་སི་སྤེལ་
(Creswell, 2009) གྱིས་བཤད་པའི་ ཟུང་འབྲེལ་ཞིབ་འཇོལ་གྱི་ ཐབས་ལམ་གཞིར་བཟུང་སྤྱོད་
གངས་བཅན་དང་ བྱངས་བཅན་གྱི་གནས་སྤྱད་གཉིས་ཆ་ར་ ཏུ་མཉམ་ བསྐྱེལ་ལེན་དང་ དབྱེད་ཕྱད་
འབད་ཡི། ཞིབ་འཇོལ་དཔེ་ཆ་དེ་གྱི་དོན་ལུ་ དགའ་ས། ལྷ་དང་ སྤྱོད་རྫོང་ཁག་ལས་ སྤྱོད་གཤོང་། གོང་
གཟིམ་ཚུ་དོ་ཅེ་དང་ འབྲུག་རྒྱལ་འབྲིང་རིམ་སྤྱོད་ལྷ་གོང་མ་གསུམ་ གདམ་འབྲུ་འབད་དེ་ སྤྱོད་ལྷ་རེ་
ལས་སྤྱོད་ཕྱག་^{༢༠} རེ་ ག་ཚུད་གདམ་འབྲུ་འབད་དེ་ ཡོངས་བསྡུམས་སྤྱོད་ཕྱག་^{༢༡} དང་ སྤྱོད་སྤྱོད་པ་^{༢༢}
བཅིས་ཏེ་མི་དོམ་^{༢༣} གྱིས་བཅའ་མར་གཏོགས་ཡོད།

གནས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལེན་གྱི་བྱ་རིམ་འདི་ ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལས་འབད་ཡི། དང་པ་ར་ སྤྱོད་ལྷ་རེ་
ལས་ སྤྱོད་རིམ་^{༢༤} པའི་སྤྱོད་ཕྱག་^{༢༥} རེ་གདམ་འབྲུ་འབད། དེ་ལས་ ཁོང་གི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ལན་ཤོག་
ནང་ལས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུ་བྲིས་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ བསྐྱེལ་ལེན་འབད་དེ་ ཁོང་རའི་ཆོས་ཆོན་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་
སྤྱོད་ལྷ་འི་ཚུ་གཞུང་དང་བསྐྱེན་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་དབྱེ་ཆ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད། དེའི་ལུལ་ལས་

ཞིབ་འཇོལ་གྱི་དོན་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་འི་ ཚུད་གྲོང་གི་དབྱེ་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སློབ་ཕྱུག་
 རེ་རེ་བཞིན་གྱིས་བྲིས་ཡོད་མི་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ཚུ་ རེ་རེ་བཞིན་སྤྱོད་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་བཟུ་ཡི། དེ་ལས་
 ཆོས་ཚན་སློབ་དཔོན་ཚུ་དང་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་ལུ་ རིམ་སྒྲིག་ཆ་ཚམ་གྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་ཡི། དྲི་བ་དྲིས་
 ལན་དེ་གི་སྐབས་ལུ་ གོ་ཡངས་གྱི་དྲི་བ་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ ལྟུབ་སྟོན་འབད་ཐངས་དང་ སློབ་སྟོན་གྱི་
 ཐབས་ལམ། དེ་ལས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་དང་ ཚད་གཞི་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ དྲི་བ་ཚུ་
 བཀོད་དེ་ གནས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ལན་འབད་ཡི། དྲི་བ་དྲིས་ལན་དེ་ཚུ་ བརྒྱུད་འཕྲིན་གྱི་ཐོག་ལས་འབད་དེ་ སློབ་
 དཔོན་དང་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་གི་ བསམ་འཆར་དང་ ཉམས་སྦྱང་ཚུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ བསྐྱེལ་ལན་འབད་ཡི།

ཞིབ་འཇོལ་གྱི་ཐབས་ལམ་གསུམ་ཡོད་ས་ལས་ ཐབས་ལམ་སྟེལ་མའི་ཐོག་ལུ་འབད་དེ་ཡོད། དེ་ཡང་
 གྲངས་བཙན་ཐབས་ལམ་གྱི་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལས་ཡར་ ཅུ་གཞུང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སློབ་སྟོན་
 པ་ཚུ་གིས་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་མི་དང་། ཚུད་གྲོང་གི་དབྱེ་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་གྱུར་ ཡིག་ཆ་ཚུ་རེ་རེ་བཞིན་
 ཏུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་གིས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ ག་དེ་སྟེ་བྲིས་ཚུ་གསུམ་ཕུག་ག་ བཟུ་ཞིན་མ་
 ལས་ གྲངས་ཁ་དང་ བརྒྱ་ཆ་ནང་ཕབ་ཅི། དེ་བརྒྱུས་སྟེ་ ཁྲུངས་བཙན་ཐབས་ལམ་གྱི་དོན་ལུ་ སློབ་དཔོན།
 དེ་ལས་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ དྲི་བ་དྲིས་ལན་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ག་བསྐྱར་འབད་དེ་ བཅུ་དོན་
 དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ བཛོད་དོན་ཕྱོགས་སྟེལ་འབད་ཡི།

སྐྱགས་ཀྱི་ཚད་གཞི།

སྐྱགས་ཚད།	གནས་རིམ།	བད་སྟོན།
༡༠-༡༠༠	མད་བྱུང་།	མཚོག་གྱུར།
༤༠-༡༢	རེ་མཐུན།	ལེགས་ཤོམ།
༤༠-༥༢	ཉེ་འཕྲོར།	ཏུ་ལམ་ཅིག།
༠-༣༢	གཞི་འཛུགས།	སྐྱོད་གས།

ཞིབ་འཇོལ་གྲུབ་འབྲས།

སྤྱིར་བཏང་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལས་པར་ ཅ་གཞུང་གི་དབྱེ་ཚད་གྲུར་ སློབ་སྟོན་པ་ཚུ་གིས་ ཅོད་སློང་འབྲི་ཚུམ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་མི་དང་། ཅོད་སློང་གི་དབྱེ་ཚད་བཟོ་ཡོད་མི་གྲུར་ འབྲི་ཚུམ་ཚུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ དབྱེ་ ཞིབ་འབད་དེ་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ཅོད་སློང་འབྲི་ཚུམ་ ག་དེ་སླེ་བྲིས་ཚུ་གས་ཅུག་ག་ དབྱེ་ཚད་གཉིས་ཀྱི་ ཐོག་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་མི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ སྐྱུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ ག་དེ་སླེ་ཡོད་ག་ དབྱེ་དབྱེ་ འབད་དེ་ གྲུངས་ཁ་དང་ བརྒྱ་ཆ་ནང་ཕབ་སྟེ་ འོག་གི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་ གསལ་སྟོན་འབད་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་༡། དབྱེ་ཚད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཅོད་སློང་འབྲི་ཚུམ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་ ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ ཐོ།

	ཚད་གཞི། སྐྱུགས་ཚད།	མད་བྱུང་། (༡༠-༡༠༠)	རེ་མཐུན། (༤༠-༡༥)	ཉེ་འཕྱོར། (༤༠-༥༥)	གཞི་འཇུགས། (༠-༣༥)
ཅ་གཞུང་གི་ དབྱེ་ཚད།	སློབ་ཕྲུག།	༡༥	༡༥	༡༡	༠
	བརྒྱ་ཆ།	༣༣.༣	༤༣.༥	༣༤.༤	༠
ཅོད་སློང་གི་ དབྱེ་ཚད།	སློབ་ཕྲུག།	༥	༡༥	༣༡	༤
	བརྒྱ་ཆ།	༡༡.༡	༣༣.༣	༤༤.༥	༡.༥
སློབ་ཕྲུག་ ༤༥།	དབྱ་སྟོམས་	༣༠	༣༥	༣༩	༤
	བརྒྱ་ཆ།	(༣༤.༣༥%)	(༥༤.༡༥%)	(༤༡.༤༥%)	(༤.༣༥%)

གོང་གི་ཐིག་ཁམ་དེ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་སློབ་ཕྲུག་ མང་ཆེ་བ་ཅིག་གིས་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་འབྲི་བའི་སྐབས་ ལུ་ རྩོད་གླེང་གི་ཆ་ཤས་ དག་པ་རེ་རྩོད་པ་སྟེ་ བྲིས་རྒྱགས་པའི་བདེ་སྟོན་མ་མས། ཞིབ་འཇོལ་འདི་ནང་ བརྟག་ཞིབ་ལག་གཉིས་ཀྱི་ དཔུ་སྟོམས་དེ་གིས་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་ ༣༤.༥ གིས་ གོང་ལུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ སྐྱགས་ཀྱི་ཆོད་གཞི་ མད་བྱུང་ (སྐྱགས་ཆོད་ ༢༠-༡༠༠) གི་གནས་ཆོད་ནང་རྩོད་དེ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ མཆོག་གྱུར་སྟེ་ བྲིས་རྒྱགས་པའི་བདེ་སྟོན་མ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ཟུང་ཀ་ལྟག་པ་ ཅོམ་གྱིས་(༥༩.༡༥%) རེ་མཐུན་ (སྐྱགས་ཆོད་ ༤༠-༡༠) ཀྱི་ཆོད་གཞི་ནང་རྩོད་དེ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ བྲིས་རྒྱགས་པའི་བདེ་སྟོན་མ་ཡིན་པས།

དེ་བརྩམ་སྟེ་ ཅ་གཞུང་གི་དབྱེ་ཆོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་མི་ལུ་བལྟ་བ་ ཅིན་ གནས་ཆོད་མཐོ་ཤོས་མད་བྱུང་ནང་ལུ་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༣༩.༩ གྱིས་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ མཆོག་གྱུར་སྟེ་ བྲིས་རྒྱགས་པའི་བདེ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ གནས་ཆོད་དམའ་ཤོས་ གཞི་ འཇུགས་(སྐྱགས་ཆོད་ ༠-༣༩) ནང་རྩོད་དེ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ རྩོད་གསལ་སྟེ་འབྲི་མི་ སྤུང་དོག་གཅིག་ར་ མིན་འདུག།

དེ་བརྩམ་སྟེ་ རྩོད་གླེང་གི་དབྱེ་ཆོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ལུ་བལྟ་བ་ཅིན་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ ཆ་ལས་ ༡༡.༡ གིས་མད་བྱུང་གི་ གནས་ཆོད་ནང་ལུ་རྩོད་རྒྱགས་པའི་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུལ་ མཆོག་གྱུར་སྟེ་ བྲིས་རྒྱགས་ཕུག། དེའི་ཁར་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༤.༥ གིས་ གཞི་འཇུགས་ཀྱི་གནས་ཆོད་ནང་ལུ་ འབྲི་ ཚུལ་རྩོད་གསལ་སྟེ་བྲིས་ཡོད་པའི་ བདེ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པས། དེ་ལུ་དཔུང་པ་ཅིན་ ཐིག་ཁམ་དེ་གིས་ སློབ་ཕྲུག་རྩོད་གྱུབ་འབྲས་རྩོད་ གཏན་འབབས་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཅ་གཞུང་གི་དབྱེ་ཆོད་ ལག་ལེན་འཐབ་ མི་དང་། རྩོད་གླེང་གི་དབྱེ་ཆོད་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་མི་ དབྱེ་ཆོད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ ཆ་ ཤས་མ་མཐུན་ཡོད་པའི་ བདེ་སྟོན་མ་ཡིན་པས།

སློབ་ཕྲུག་༤༥ གིས་ བྱིས་ཡོད་པའི་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ལུ་ རྟོལ་མིན་དཔེ་རིས་ (Toulmin Model) གི་ ཚུད་སློང་ཆ་ཤས་ཕྱུག་ སློབ་ཕྲུག་ག་དེམ་ཅིག་གིས་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་བྱིས་ཡོད་མི་ནང་ ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ལུགས་ག་ དེ་ལེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲངས་ཁ་དང་ བརྒྱ་ཆ་ནང་ཕབ་ རྟེ་ གྲུབ་འབྲས་འོག་ལུ་སྟོན་ཏེ་ཡོད།

ཐིག་ཁམ་༥། རྟོལ་མིན་དཔེ་རིས་ (Toulmin Model) གི་ཚུད་སློང་ཆ་ཤས་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་བྱིས་ཡོད་པའི་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་ཐོ།

ཚད་གཞི།	བདེན་བཤད།	གནས་སྟངས།	བདེན་ཁྲུངས།	རྒྱུ་རྒྱུ་	ཆ་རྒྱུ་	དགག་པ།
སློབ་ཕྲུག།	༤༠	༡༩	༡༤	༡༩	༡༧	༡༥
བརྒྱ་ཆ།	༤༤.༤	༤༤.༤	༤༤.༤	༤༤.༤	༤༤.༤	༤༤.༤

གོང་གི་ཐིག་ཁམ་དེ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་སློབ་ཕྲུག་མང་ཆེ་བ་ཅིག་གིས་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་བྱིས་ཡོད་མི་ནང་ ལུ་ རྟོལ་མིན་གི་ཚུད་སློང་ཆ་ཤས་ཕྱུག་ ཚང་མ་སྟེ་བཙུགས་ཏེ་ བྱིས་མ་ཚུགས་པའི་ བདེན་ལུགས་ ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ རྟོལ་མིན་དཔེ་རིས་(Toulmin Model) གི་ ཚུད་སློང་ཆ་ཤས་ཕྱུག་ཡོད་མི་ཚུ་ ཡོངས་བསྟོམས་སློབ་ཕྲུག་༤༥ ལས་ མཐོ་ཤོས་སློབ་ཕྲུག་༤༠ (༨༨.༩%) གིས་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ ལུ་ བདེན་བཤད་བཀོད་དེ་ བྱིས་ཡོད་པའི་ བདེན་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལས་ དམའ་ཤོས་སློབ་ཕྲུག་ ལུ་ ལས་༡༥ (༣༣.༣%) གིས་རྒྱུ་རྒྱུ་གཅིག་ དགག་པ་རྒྱུ་བྱིས་ཡོད་པའི་ བདེན་ལུགས་མས། དེ་ལུ་དབྱེ་པ་ཅིན་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ཚུད་སློང་འབྲི་ཚུལ་འབྲི་སྐབས་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་ རྟོན་ཆ་དང་ འབྲེལ་བའི་ བདེན་བཤད་གཅིག་ བཀོད་ཚུགས་པ་མ་གཏོགས་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་ཤས་གཞན་ཚུ་ སློབ་ ཕྲུག་མང་ཤོས་ཀྱིས་བཀོད་དེ་ བྱི་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཡིན་པས།

སློབ་ཕྲུག་༤༥ གིས་བྲིས་ཡོད་པའི་ རྩོད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ལུ་ ཨེ་རི་སི་ཁོ་ཁྲལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་གསུམ་ སློབ་ཕྲུག་ག་དམ་ཅིག་གིས་བཙུགས་ཏེ་ བྲིས་ཚུགས་ཅུག་ག་ རེ་རེ་བཞིན་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲངས་ཁ་དང་ བརྒྱ་ཆ་ནང་ཕབ་སྟེ་ གྲུབ་འབྲས་འོག་ལུ་སྟོན་ཏེ་ཡོད།

ཐིག་ཁྲམ་ ༣ | ཨེ་རི་སི་ཁོ་ཁྲལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་གསུམ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ བྲིས་ཡོད་པའི་ རྩོད་སློང་འབྲི་ཚུལ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཡོད་པའི་ཐོ།

ཆད་གཞི།	སློག་ཏད།	སེམས་ཆེར།	རིགས་པ།
སློབ་ཕྲུག།	༡༤	༢༠	༢༢
བརྒྱ་ཆ།	༣༥.༤	༤༤.༤	༤༤.༧

གོང་གི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་༥༠ ལྷག་ཙམ་གྱིས་ རྩོད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ལུ་ ཨེ་རི་སི་ཁོ་ཁྲལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་གསུམ་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ བྲི་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ་སློམ་ཡོད་པའི་ གྲུབ་བྱེད་སྟོན་མ་ཞིན་པས། དེ་ལང་ སློབ་ཕྲུག་མཐོ་ཤོས་༢༢ (༤༧.༥%) གྱིས་ རིགས་པ་བཀོད་དེ་ བྲིས་ཡོད་པ་སྟེ་སྟོན་མ་ཞིན་པས། དེ་ལས་ སློབ་ཕྲུག་ཉུང་ཤོས་༡༤ (༣༥.༤%) གིས་ སློག་ཏད་ཡོད་པའི་ ཆོག་གཞི་ཚུ་བཀོད་དེ་ བྲིས་ཚུགས་ཅུག། དེ་མ་ཆད་ སེམས་ཆེར་གྱི་ཆོག་གཞི་བཀོད་དེ་ བྲིས་ཚུགས་མི་ཡང་ ཉུང་སྟེ་ཅིག་ལས་མེད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཞིན་པས། སློབ་ཕྲུག་༤༥ གིས་བྲིས་ཡོད་པའི་ རྩོད་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ལུ་ ཆོག་སྤྱིར་འབྲེལ་ཆོག་གསུམ་ སློབ་ཕྲུག་ག་དམ་ཅིག་གིས་བཙུགས་ཏེ་ བྲིས་ཚུགས་ཅུག་ག་ རེ་རེ་བཞིན་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དེ་ གྲངས་ཁ་དང་ བརྒྱ་ཆ་ནང་ཕབ་སྟེ་བཀོད་ཡོད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་འོག་ལུ་གསལ་སྟོན་འབད་དེ་ཡོད།

ཐོག་ཁྱོད་ལྟེ་ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་གི་ ཚུད་སློང་འབྲེལ་ཆོག་དབྱེ་ཞིབ་ འབད་ཡོད་པའི་ཐོ།

ཚད་གཞི།	ནན་ཏན་འབད་དགོ་པའི་ཆོག།	སྤྱི་འགལ་པའི་ཆོག།	རྒྱ་མཚན་སྟོན་པའི་ཆོག།
སློབ་ཕྱག།	༣༩	༣༧	༣༤
བརྒྱ།	༡༤.༧	༡༣.༣	༡༠

སྤྱི་བཏང་ གོང་གི་ཐོག་ཁྱོད་ལྟེ་ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ སློབ་ཕྱག་བརྒྱ་ཆ་ལས་༡༠ ལྷག་པ་གིས་ ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ གསུམ་ ཚུད་སློང་འབྲེལ་ཆོག་ནང་ལུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བཅུགས་ཏེ་ བྱིས་ཡོད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་ འབད་མ་ཞིན་པས། དེ་ཡང་ སློབ་ཕྱག་༤༥ ལས་ མཐོ་ཤོས་སློབ་ཕྱག་༤༩ (༡༤.༧%) དང་ དམའ་ཤོས་ སློབ་ཕྱག་༣༤(༡༠%) གིས་ བརྫོང་པ་མཚམས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆོག་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་བྱིས་ཚུགས་པའི་ བད་དོན་འབད་མ་ཞིན་པས། དེ་ལུ་བལྟམ་ད་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ ཚུད་སློང་འབྲེལ་ཆོག་འབྲེལ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་བྱི་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་མེད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ གསལ་སྟོན་འབད་མ་ ཞིན་པས།

ཁྱེད་ལྟེ་ཐོག་ཁྱོད་ལྟེ་ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་གསལ་བཤད།

ཁྱེད་ལྟེ་ཐོག་ཁྱོད་ལྟེ་ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ སློབ་དཔོན་༣ དང་ སློབ་ཕྱག་༤ དང་གཅིག་ཁར་ ཚུད་སློང་འབྲེལ་ ཆོག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཆོག་ འབད་ཐངས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ ཅི་བ་ཅིས་ལན་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ བད་དོན་དབྱེ་དབྱེ་འབད་ ཞིན་པས་ བརྫོང་དོན་ཕྱགས་སྟེ་འབད་དེ་ དོན་ཚན་བཞི་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད་ཡོད། དེ་ཡང་ ཚུད་སློང་ འབྲེལ་ཆོག་གི་གོ་དོན། ཚུད་སློང་འབྲེལ་ཆོག་གི་ཆ་ཤས། ཚུད་སློང་འབྲེལ་ཆོག་གི་སློབ་སྟོན་དང་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་

ཐངས། དེ་ལས་ རྩོད་གྲོང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་
མི་ཚུ་ འོག་ལུ་གསལ་སྟོན་འབད་དེ་ཡོད།

ཐིག་ལྷམ་༥ ། སློབ་དཔོན་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གི་ཁ་གསལ།

བཅའ་མར་གཏོགས་ མི།	ཤེས་ཚད།	སློབ་སྟོན་གྱི་ཉམས་སྦྱང་།	སྦྱང་བཅུང་།
སློབ་དཔོན་དང་པ།	གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་གོང་མའི་ ཤེས་ཡོན།	ལོ་ ༣	ཡོད།
སློབ་དཔོན་གཉིས་པ།	རྫོང་ཁ་གཙུག་ལག་གོང་མའི་ ཤེས་ཡོན།	ལོ་ ༣༠	ཡོད།
སློབ་དཔོན་གསུམ་པ།	རྫོང་ཁ་གཙུག་ལག་གཞི་རིམ་ འོག་མའི་ཤེས་ཡོན།	ལོ་ ༣༧	ཡོད།

རྩོད་གྲོང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་གོ་དོན།

སྤྱིར་བཏང་ སློབ་དཔོན་ ༣ དང་ སློབ་ཕྲུག་ ༦ ལུ་ རྩོད་གྲོང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་གོ་དོན་ ཅི་བ་ཅིས་ལན་འབད་
བའི་སྐབས་ལུ་ གོ་དོན་ཅ་གཞུང་ནང་ལུ་ བཀོད་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དགག་སྒྲུབ་རྒྱབ་སྟེ་གི་ནིའི་ འབྲི་རྩོམ་
ཅིག་ཨིན་པའི་གོ་བ་ སློབ་དཔོན་དང་ སློབ་ཕྲུག་ག་ར་གིས་ གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ར་བཤད་པ་ཨིན་པས།
ཨིན་རུང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གི་གསལ་ལས་ སློབ་སྟོན་གྱི་ཉམས་སྦྱང་ ལོ་ངོ་གཉིས་ཡོད་མི་ སློབ་
དཔོན་དང་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “རྩོད་གྲོང་འབྲི་རྩོམ་ཟེར་མི་འདི་ མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་ལས་ རྩོད་པ་

འདི་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཆད་ རྣང་པའི་ལུགས་ལས་ ཆད་མ་རིགས་པ་ཟེར་མི་འདི་ཡིན་ཟེར།” བཤད་པ་ ཡིན་པས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོབ་དཔོན་གཉིས་པ་གིས་ཡང་ “གནད་དོན་གཅིག་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ལ་ ཤགས་རྒྱབ་མི་དང་ བརྟུང་མ་བརྟུང་པའི་ ལོ་རྒྱུས་སྟབ་སྟེ་ དགག་སྟུབ་འབད་མི་དེ་ལུ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ རྩོམ་ཟེར་ སྟུབ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།” དེ་ལས་ སྟོབ་ཕྱག་ལྔ་ པ་གིས་ཡང་ “དོན་ཚན་གཅིག་གི་ ཐོག་ལུ་ དགག་སྟུབ་འབད་དེ་ བྲིས་ཡོད་མི་ཅིག་ལུ་ རྩོད་གླེང་འབྲི་རྩོམ་ཟེར་སྟུབ་ཡིན།” ཟེར་བཤད་པ་ ཡིན་པས། དེ་ལུ་ལྷན་ད་ སྟོབ་དཔོན་ཚུ་གིས་བཤད་པའི་ རྩོད་གླེང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་གོ་དོན་དང་ སྟོབ་ཕྱག་ཚུ་ གིས་ཉ་གོ་མི་གཉིས་ལུ་ བྱད་པར་མ་ཞུགས་པར་ གོ་བ་ལེན་ཡོད་པའི་ གྲུས་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ ཡིན་པས།

རྩོད་གླེང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ཆ་ཤས།

ཞིབ་འཇོལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ སྟོབ་དཔོན་དང་ སྟོབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ རྩོམ་གྱི་ཆ་ཤས་ དགག་སྟུབ་གཉིས་ཆང་དགོ་པ་སྟེ་ བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་ནང་ལུ་ སྟོབ་དཔོན་དང་པ་དང་ གསུམ་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་གླེང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཟེར་རུང་ དགག་སྟུབ་གཉིས་ཆང་དགོ། དེ་ ཡང་ དགག་ཆིག་དང་ སྟུབ་ཆིག་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བྲི་དགོ་པ་ཡིན། ཟེར་བཤད་ཡོད་པ་ད། སྟོབ་དཔོན་ གཉིས་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “རྩོད་གླེང་འབྲི་རྩོམ་གྱི་ཆ་ཤས་ དགག་སྟུབ་གཉིས་ཆང་དགོ། དེ་ཡང་ དགག་ཆིག་དང་ སྟུབ་ཆིག། དེ་ལས་ ཆ་ཤས་གཙོ་བོ་ རོ་སྟོན་དང་ བར་གྱི་གནད་དོན། དེ་ལས་ མཚུག་ བསྐྱུ་ཆང་དགོ་པ་ཡིན།” ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོབ་ཕྱག་གཉིས་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “རྩོད་པའི་བཞེད་པ། དོན་ཚན་རྒྱབ་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། དེ་ལས་ སུན་གཞོན་གཉིས་བཙུགས་ཏེ་ དགག་ པ་རྒྱབ། དེ་ལས་ མཚུག་ལུ་བཙུན་བསྐྱུས་ཏེ་ མཚུག་བསྐྱུ་བྲི་དགོ་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།” དོ་རུང་ སྟོབ་ ཕྱག་དང་པ། བཞི་པ། ལཱ་པ་ཚུ་གིས་འབད་རུང་ རོ་སྟོན། བར་གྱི་གནད་དོན། མཚུག་བསྐྱུ་ཆང་བའི་ཆ་ ཤས་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ དགག་སྟུབ་རྒྱབ་སྟེ་ བྲི་དགོ་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཁར་ སྟོབ་ཕྱག་གསུམ་པ་

གིས་འབད་བ་ཅིན་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ལུ་ རྒྱུ་མཚན། དགག་པ། བསམ་འཆར། སྐྱབ་བྱེད་ཚུ་བཀོད་
དེ་ བྲི་དགོ་ཟེར་ཡིན་པས། གོང་གི་ སློབ་དཔོན་དང་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་ལས་ ཐོབ་མི་གནས་སྤྱད་དང་འབྲེལ་ཕྱི་
ད་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ སྤྱིར་བཏང་ཆ་ཤས་དང་ རང་དོན་བཀོད་ཐངས་གྱི་ ཆ་ཤས་གཉིས་གྱི་བར་ན་
ཁྱད་པར་མ་ཕྱེས་བར་ རྒྱབ་སྟོན་འབད་དོ་ཡོད་པའི་ སྐྱབ་བྱེད་གསལ་སྟོན་འབད་ཕྱི་ཡིན་པས།

ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ལྷབ་སྟོན་དང་དབྱེ་ཞིབ།

སྤྱིར་བཏང་ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ ལྷབ་སྟོན་འབད་ཕྱི་ད་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་རིག་ཕུལ་དང་ མི་སྡེའི་ནང་
ཁ་རྒྱུན་ལུ་སྐྱབ་སྟོན་ཡོད་པའི་ ཁ་ཤུགས་རྒྱབ་ཡིན། མཚན་ཉིད་རྒྱབ་ཟེར་ སྐྱབ་སྟོན་ཡོད་མི་ཚུ་དང་འབྲེལ་
བ་བཟོ་སྟེ་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ སློབ་སྟོན་འབད་ཕྱི་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ མི་སྡེ་ནང་ལས་ཕར་ གནད་དོན་
གཅིག་གི་སྐོར་ལས་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་བརྟུབ་ཟེར་སྐྱབ། ལ་ལུ་ཅིག་གིས་མི་བརྟུབ་ཟེར་སྐྱབ་མི་ཚུ་དང་ ཚུད་
གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ འབྲི་ཐངས་གྱི་རིག་ཕུལ་ཚུ་ གཅིག་ར་ཡིན་སྟེ་ གསལ་སྟོན་འབད་ཕྱི་ཡིན་པས། དེ་ཡང་
སློབ་དཔོན་གཉིས་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “མི་སྡེའི་ནང་ལུ་ ཁ་རྒྱུན་གྱི་བད་དོན་སྤྱོད་ལེན་གཉིས་གྱི་བར་ན་
འབྲེལ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་ མི་སྡེ་ནང་ལུ་ ཁ་ཤུགས་རྒྱབ་ཡིན། མཚན་ཉིད་རྒྱབ་ཅི་ཟེར་མི་དང་ ཚུད་གྲོང་
འབྲི་ཚུམ་གཉིས་ ཅག་ར་འཐད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།” དེ་བཟུམ་སྟེ་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་ལྷབ་སྐྱབ་གི་ཐད་
ཁར་ཡང་ སློབ་ཕྲུག་བཞི་པ་གིས་ “ར་བཅས་ཀྱིས་དོན་ཚན་གདམ་ཁ་རྒྱབ་མི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དེ་ དཔེ་
དོན་ཚུ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་སྤྱར་ཏེ་ བཀོད་ཚུགས་པའི་རིག་ཕུལ་ཐོབ་ཅི།” ཟེར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། སློབ་ཕྲུག་
གཉིས་པ་གིས་ “ནམ་ར་འབད་རུང་ ཚུད་གྲོང་སྟེ་འོང་དགོ་པ་ཅིན་ ཚུད་བསྐྱར་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་
བྲི་ནི་དང་ སྐྱབ་ནི་གཉིས་ཆར་ གཅིག་ཁར་འབྲི་སྐྱབ་འབད་ཚུགས།” ཟེར་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ལྷབ་སྐྱབ་
འབད་དེ་ ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཅི་ཟེར་ཡིན་པས། དེ་ལས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་
ཡང་ སློབ་དཔོན་གསུམ་ཆར་གིས་ དབྱེ་ཆད་བཟོ་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཕྱི་ཡིན་པའི་ སྐྱབ་བྱེད་ཐོབ་ཡོད་པ་
ད། དེ་ཡང་ སློབ་དཔོན་གཉིས་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ དགག་སྐྱབ་ལུ་གཞི་

བཞག་སྟེ་ དཔེ་དང་རྒྱུ་ཁྲུངས་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་བཀོད་ཅུག་ག་ དེ་ལུ་གཞི་བཟུང་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་མ་ཨིན།”
 ཟེར་སྟེ་ཨིན་པས། སྟོབ་དཔོན་དང་པ་དང་ གསུམ་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ “རོ་སྟོད། བར་གྱི་གནད་དོན།
 དེ་ལས་ མཚུག་བསྟུ་ཚུ་ལུ་ གཞི་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ དབྱེ་ཚད་བཟོ་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཨིན།” ཟེར་
 བཀོད་པ་ཨིན་པས། གོང་ལུ་བཤད་མི་ གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ལུ་བཞུམ་ད་ སྦྱར་བཏང་གི་ཆ་ཤས་ལུ་ གཞི་བཞག་
 སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་མ་གཏོགས་ ཚུད་སྟངས་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་ལུ་ མ་བཞུ་བར་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དོ་ཡོད་པའི་
 གྲུབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་མ་ཨིན་པས།

ཚུད་སྟངས་འབྲི་ཚུ་མ་བྱི་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ།

སྟོབ་དཔོན་དང་ སྟོབ་ཕུག་ཚུ་ལུ་ ཚུད་སྟངས་འབྲི་ཚུ་ ལྷབ་སྟོན་འབད་མ་ད་ དཀའ་ངལ་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་
 སྐར་ལས་ གི་བ་གིས་ལན་འབད་དེ་ གནས་སྟུང་ཐོབ་མི་ནང་ལས་ དཀའ་ངལ་གཙོ་བོ་ དོན་ཚན་གྱར་
 དགག་སྟུབ་འབད་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ། ལྷབ་སྟོན་གྱི་ལམ་སྟོན་མེད་པའི་ གཏོང་ལེན་དང་ ཁྲུངས་གཏུགས་
 ཀྱི་ རྒྱུ་ཁྲུངས་ཚུ་བཀོད་དེ་ བྱི་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ་ཚུ་ གསལ་སྟོན་འབད་དེ་ཡོད། ཞིབ་འཇོལ་ནང་
 བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་འབད་བ་ཅིན་ ཚུད་སྟངས་འབྲི་ཚུ་འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་
 གཏོང་ལེན་སྟོམ་ཤོས་ར་ དགག་པ་རྒྱབ་ནི་འདི་ཨིན། དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་ བསྟུབ་ནི་དེ་མ་གཏོགས་ དགག་
 ལན་རྒྱབ་ནི་དེ་ལུ་ དཀའ་ངལ་སྟོམ་འདུག། ཟེར་བཤད་ཡོད་པའི་ཁར་ སྟོབ་ཕུག་དང་པ་གིས་ཡང་ “ང་
 བཅས་ལུ་ཉམས་ཐུང་མེད་ནི་འདི་གིས་ དགག་པ་རྒྱབ་ནི་འདི་ལྷ་ཁག་འདུག།” ཟེར་བཤད་ཡོད་པའི་ཁར་
 སྟོབ་ཕུག་གསུམ་པ་གིས་ “ཚུད་སྟངས་འབྲི་ཚུ་འབྲི་མ་ད་ སྟུབ་བྱེད་དང་རྒྱ་མཚན་ཚུ་ འཐོབ་མ་ཚུགས་པའི་
 དཀའ་ངལ་འཐོན་མ་ཨིན་པས།” དེ་སྟེ་བཤད་མི་དེ་ཡང་ ཚུད་སྟངས་འབྲི་ཚུ་ནང་ལུ་ དགག་པ་རྒྱབ་ད་
 བདན་བཤད། གནས་སྟུང་ རྒྱབ་རྟེན་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་བཀོད་དགོ་པ་ལས་བརྟེན་ འོང་སྲིད་ནི་ཨིན་པས།
 དེ་མ་ཚད་ ཤེས་རིག་གི་རྩ་གཞུང་འདི་ སྟོབ་གྲ་ཁག་ལས་མར་ གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ སྟོབ་སྟོན་འབད་

དགོཔ་ཡིན་ཅུང་ ལམ་སྟོན་ཚུ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སྟེ རྒྱུ་མཐུན་བཟོ་སྟེ་མེད་པ་ལས་ སྟོབ་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་
གཞོང་ལེན་བྱིན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ སྟོབ་དཔོན་དང་པ་གིས་འབད་བ་ཅིན་

“རྫོང་ཁ་ནང་ལུ་ ཚུད་སླང་འབྲི་ཚུ་སྟོབ་སྟོན་འབད་ནི་འི་ ལམ་སྟོན་དང་ བྱངས་གཏུགས་ཞིབ་
འཛེལ་འབད་འབད་མ་མེད་པ་ལས་ དཀའ་ངལ་སྟོམ་འདུག། དེ་འབད་མ་ལས་ ཡིང་ལིག་ནང་
བྲིས་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ བཟུ་སྟེ་སྟོན་མ་ད་ རྫོང་ཁ་འི་ཚིག་གཞི་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་བཟུགས་ཚུགས་པར་
ལཱ་ཁག་འདུག། མདོར་ན་ གཙོ་བོར་ ཤོ་མཚུངས་མེད་པའི་གཞོང་ལེན་ཅིག་འདུག།”

ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་མ་ཚད་ སྟོབ་དཔོན་གསུམ་པ་གིས་ཡང་

“དཀའ་ངལ་དང་གཞོང་ལེན་སྟོམ་ཤོས་ར་ དགག་སྟུབ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་
ཚུགས་གཅིག་གཙོ་བོ་བཟུང་སྟེ་འབྲི་མི་དང་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ དགག་སྟུབ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བྲི་
དགོ་ཟེར་ བཤད་སྟོབ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ སྟོབ་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ་འདུག།”

ཟེར་བཤད་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ལས་ སྟོབ་ཐུག་བཞི་པ་གིས་བཤད་མི་ནང་

“ཚུད་སླང་འབྲི་ཚུ་འདི་ གཞན་གྱིས་ཆ་བཞག་ཚུགས་པ་ བཟོ་ནི་འི་དོན་ལུ་ དཔེ་དང་ རྒྱ་མཚན་
ཚུ་ ཉ་ལམ་བཟུགས་དགོཔ་ལས་ དེ་ཚུ་འཐོབ་པར་ ལཱ་ཁག་རྒྱབ་མ་ཚད་ དོན་ཚན་ལུ་ རྒྱབ་སྟུར་
འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ དོན་ཚན་ལས་ འགལ་བ་སྟེ་འགྲེམ་མས།”

ཟེར་བཤད་པས། མ་གཞི་ཚུད་སླང་འབྲི་ཚུ་འདི་ རང་གི་བསམ་འཆར་རྒྱང་མ་གཅིག་ལུ་ གཙོ་བོ་བཟུང་
སྟེ་ བྲི་ནི་མེད་པར་ བྱངས་གཏུགས་ཀྱི་དཔེ་དང་ གནས་སྤྱད་ཚུ་བཀོད་དེ་ བྲི་དགོ་མི་དེ་ལུ་ སྟོབ་དཔོན་

གཉིས་ཀྱིས་ གདོང་ལེན་སྒྲོམ་ཤོས་ར་ རྟོན་ཚན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཁྲུངས་བཤད་ཐངས་དང་ རྒྱལ་རྟེན་ འབད་ཐངས་ཚུ་ཨིན། དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་ར་ ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་ དཔེ་དེབ་ལྷག་ནི་དགོན་མ་ལས་བརྟེན་ ཁོ་ར་ གིས་ མཐོ་བསམ་ག་བཏང་མི་དེ་ འབྲིམ་ཨིན་པས། ཟེར་སྒྲུབ་ཨིན་པས། དེ་འབད་མ་ལས་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་ གི་རྒྱུ་ལུ་ ལྷག་ནི་ཤོ་མས་སྒྱུར་ཉམས་ལས་ ཁྲུངས་བཤད་ཀྱི་རྒྱལ་རྟེན་བཀོད་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་ དེ་གིས་ཡང་ ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་མ་བྲི་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་བྱིན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

གནས་སྤྱད་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲས་བཅུད་བསྟུས།

གོང་གི་གྲངས་བཅན་དང་ ཁྲུངས་བཅན་ཐབས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ ཁྱབ་འབྲས་དང་འཁྲིལ་མ་ད་ སློབ་དཔོན་ དང་ སློབ་ཕྲུག་གཉིས་ཆ་གིས་ར་ ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་ཀྱི་གོ་བ་ལེན་ཏེ་ སྤྱིར་བཏང་ ཅ་གཞུང་གི་ཁྱད་ནམ་ ཚུ་ བཀོད་དེ་བྲིས་ཚུ་གསུང་ དགག་པ་རྒྱལ་ནི་ལུ་ ལཱ་ཁག་ཡོད་པའི་ ཁྱབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་པའི་ཁར། རོལ་མིན་དཔེ་རིས་(Toulmin Model) ཀྱི་ ཚུད་སྒྲེང་ཆ་ཤས་དྲུག་ལས་ བདན་བཤད་གཅིག་མ་ གཏོགས་ གཞན་ཚུ་བཀོད་མ་ཚུ་གསུམ་སྟེ་ གསལ་སྟོན་བྱང་ཡི། དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཨེ་རི་མི་ལོ་ལཱ་ཀྱི་ཆོག་དོན་ བཤད་ཐངས་གསུམ་ ལག་ལེན་འཐབ་མ་ཚུ་གསུམ་པར་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་སྟེ་ཐོན་ཡི། ཨིན་རུང་ ཆོག་སྤྱོད་ འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་ སློབ་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་ལས་^{༤༠} ལྷག་ཙམ་གྱིས་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ བྲིས་ཚུ་གསུམ་པའི་ མཛོན་ གསལ་བྱང་ཡི། དེ་བཟུམ་སྟེ་ ཁྲུངས་བཅན་ཐབས་ལམ་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཚུ་གིས་འབད་རུང་ ཚུད་སྒྲེང་འབྲི་ཚུ་ གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ བྲི་ནི་ཤོ་མས་སྟོན་དང་ སྤྱིག་བཀོད་གཏན་འཁེལ་མེད་མི་ལས་ བརྟེན་ ལྷག་སྟོན་ནང་ལུ་ གདོང་ལེན་བྱུང་ཡོད་པའི་ ཁྱབ་འབྲས་གསལ་སྟོན་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

ཞིབ་འཆོལ་གྲོས་བསྟར།

ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་དཀའ་ངལ།

སློབ་རིམ་^{༡,༢} པའི་སློབ་ཕྱུག་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁའི་ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་འབྲི་ཐངས་ལུ་ ཐབས་ལམ་སྤེལ་མའི་ ཐོག་ལས་ གནས་སྤྱད་བསྟུ་ལེན་འབད་དེ་ དབྱེ་དབྱུད་འབདམ་ད་ སློབ་དཔོན་དང་ སློབ་ཕྱུག་གཉིས་ཆ་ ར་གིས་ ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་འདི་ དགག་སྒྲུབ་རྒྱུ་བྱེ་བྲི་དགོ་པའི་ འབྲི་ཚུམ་ཅིག་ཡིན་པའི་ གོ་བ་ལེན་ ཚུགས་རུང་ བྱི་ནི་དང་ སློབ་སྟོན་འབད་ནིའི་ཐད་ཁར་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་ ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡི། དེ་ ཡང་ ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་འདི་ ཁྲུངས་གཏུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་ རྒྱབ་རྟེན། དེ་ལས་ དགག་པ་ཚུ་ ཚུལ་ མཐུན་བཀོད་དེ་ བྱི་དགོཔ་ཡིན་རུང་ ཞིབ་འཆོལ་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ སློབ་དཔོན་ཚུ་གིས་ དཀའ་ ངལ་གཙོ་བོར་ ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་ དཔེ་དེབ་ལྷག་ནི་དགོན་མ་ལས་བརྟེན་ རོན་ཆན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲུངས་ གཏུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚུ་ བཀོད་མི་ཚུགས་པས་ཟེར་ བཤད་ཡོད་པ་མ་ཆད། དབང་ཕྱུག་དང་ ཆ་རོགས་ ཚུ་(Wangchuk et al.) གིས་འབད་ཡོད་པའི་ ཞིབ་འཆོལ་ནང་ལས་ཡང་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་ལུ་ རྫོང་ ཁ་ལྷག་ནི་དང་བྱི་ནིའི་ གོམས་གཤིས་མིན་འདུག་ཟེར་ཐོན་ཅུག། དེ་འབདམ་ལས་ དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ ཐབས་ལུ་ གཙོ་བོར་ སློབ་དཔོན་ཚུ་གིས་ སློབ་ཕྱུག་ཚུ་ལུ་ ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་སློབ་སྟོན་འབདམ་ད་ རོན་ ཆན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཚུམ་ཡིག་ཚུ་འབག་འོངས་ཏེ་ ལེགས་ཤོམ་སྤྱེ་ལྷག་བཅུག་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱབ་རྟེན་ འབད་དེ་ བྱི་བཅུག་པ་ཅིན་ ཚུན་གླེང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་ རིག་ཚུལ་གོང་འཕེལ་གཏང་ཚུགས་ནི་མས། དེ་ ཡང་ གོང་ལུ་ཐུན་ཚོགས་(༢༠༡༩) ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་འབྲེལ་མ་ད་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ལམ་ལུགས་ འདི་ མཛོ་རིག་བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་རིག་ཚུལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་དགོཔ་སྤེ་ཐོན་ཡོད་པ་ལས་ སློབ་སྟོན་རྒྱུ་ གཅིག་ འབད་བཞག་ནི་མེན་པར་ ལྷག་ཚུལ་དང་ མཛོ་རིག་གི་རིག་ཚུལ་ཚུ་ཡང་ གཅིག་ཁར་ཡར་རྒྱས་ གཏང་དགོཔ་འདུག།

ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ལུ་ཚང་དགོ་པའི་ཆ་ཤས།

དེ་ལས་ གནད་དོན་གཞན་མི་གཅིག་པོ་འདི་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ལུ་ ཚང་དགོ་པའི་ཆ་ཤས་ཚུ་ ཚང་མ་ཚུགས་པའི་ དཀའ་ངལ་འདུག། དེ་ཡང་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ལུ་ བདེན་བཤད། གནས་སྟུང། རྒྱབ་རྒྱུ་ ཆེན། ཆ་རྒྱུན་དང་ དགག་པ་ཚུ་ ཚངམ་སྡེ་བཅུགས་ཏེ་ བྲི་དགོཔ་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ ད་ལྟོ་འགན་སྦྱང་ལྷན་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ ལྷབ་སྟོན་འབད་བའི་སྐབས་ སློབ་དཔོན་དང་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ དགག་སྒྱུབ་གཉིས་ལུ་ གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ ལྷབ་སྟོན་འབད་དོ་ཡོད་སྡེ་ བཤད་པ་ཨིནམ་པས། དེ་ལུ་ལྷན་ད་ ཚྱད་གླེང་གི་ཆ་ཤས་ བདེན་བཤད་དང་ དགག་པ་གཉིས་ལས་ལྷག་པའི་ ཆ་ཤས་གཞན་ཚུ་ རོ་སློད་མ་འབད་བར་ ལུས་སོངམ་བཟུམ་འདུག། དཔེར་ན་ བདེན་བཤད་དང་ དགག་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ སློབ་ཕྲུག་༤༥ གི་འབྲི་ཚུམ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་མ་ད་ སློབ་ཕྲུག་༤༠ གིས་ བདེན་བཤད་བཀོད་དེ་ བེས་ཚུགས་རུང་ སློབ་ཕྲུག་༡༥ རྒྱངམ་གཅིག་གིས་ དགག་པ་རྒྱབ་སྟེ་ བེས་ཚུགས་ཅུག། དེའི་དཀའ་ངལ་འདི་ ཚ་གཞུང་དང་ འབྲེལ་བའི་ དབྱེ་ཚད་གུར་གཞི་བཞག་སྟེ་ དབྱེ་དཔྱད་འབད་མ་ད་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་འདི་ དོན་ཚན། རྩེབ་སྟུང། འབྲི་བཀོད་ཟེར་ ཡིག་བཟོ་དང་གཙང་སྦྱ་ཚུ་ལུ་བཟྭ་སྟེ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ཅུག།(འབྲུག་གི་སློབ་གྲྭའི་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱི་དང་བརྟག་ཞིབ་ཚོགས་སྟེ། ༢༠༡༩) དེ་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་འབྲི་མ་ད་ ཚྱད་གླེང་གི་གཞི་རྒྱུ་ཚང་མ་ཚུགས་མི་འདི་ ཚ་གཞུང་ནང་ལུ་ ཆ་ཤས་ཚངམ་སྡེ་བཀོད་དེ་མེད་པའི་ཁར་ དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལས་བརྟེན་ ཨིན་བཟུམ་འདུག།

ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ཞིའི་ཐབས་རིག།

དཀའ་ངལ་དེ་མེལ་ཐབས་ལུ་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ནང་ ཚང་དགོ་པའི་ཆ་ཤས་ཚུ་ འོ་ལ་མིན་དཔེ་རིས་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་ལུ་ཡང་ ཚྱད་པ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ རིགས་པ་གཏང་ཐངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཚུ་ མཉམ་སྡེབ་འབད་དེ་བྲི་བ་ཅིན་ སྤུས་ཚད་དང་ལཱ་པའི་ ཚྱད་གླེང་འབྲི་ཚུམ་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ བེས་ཚུགས་ནི་ཨིན་པས།

དེ་བརྒྱུ་སྟེ་ འབྲི་ཚུལ་ག་ཅི་ར་ཡིན་རུང་ ཆ་ཤས་དང་འབྲིལ་འབྲི་བའི་སྐབས་ རྒྱ་དོན་བཙུགས་ཐངས་
 ལུ་ཡང་ རག་ལས་པས། དེ་ཚུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ སློབ་ཕྱག་༥༥ ལས་ བརྒྱ་ཆ་༤༠ ལྷག་
 ཅམ་གྱིས་ བཅས་ཆོར། སློག་ཏད། རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ ཆོག་གཞི་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ བྲིས་ཚུགས་རུང་
 མང་ཆེ་བ་གིས་ བྲིས་མ་ཚུགས་པས། དེ་དང་གཅིག་ཁར་ གནད་དོན་ག་ཅི་ར་བྲི་རུང་ རྫོང་ཆོག་དང་
 བརྫོང་མཆམས་ཀྱི་ སྤྲ་བྱི་འབྲེལ་བ་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་སྟེ་འོང་དགོས་ཡིན། དེ་འབད་མ་ལས་ རྫོང་སློང་འབྲི་
 ཚུལ་ འབྲི་བའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ རྫོང་སློང་གི་ཆ་ཤས་ ག་ར་ཆང་མའི་ཐོག་ལུ་ ཆོག་སློར་འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་ཡང་
 དབྱེ་བ་སོ་སོར་སྟེ་བྲིས་ཏེ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་རྫོང་སློང་འབད་དེ་ སློབ་སྟོན་འབད་དགོས་འདུག། དཔེར་ན་ ༡-
 རན་ཏན་འབད་དགོ་པའི་འབྲེལ་ཆོག། ༡- རྫོང་ཆོག་སྤྲ་བྱི་འགལ་བའི་འབྲེལ་ཆོག། རྒྱ་མཆན་སྟོན་པའི་
 འབྲེལ་ཆོག། ཟེར་མི་ཚུ་ཡིན། མ་གཞི་དེ་ཚུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ སློབ་ཕྱག་༥༥ གིས་བྲིས་
 ཡོད་པའི་ རྫོང་སློང་འབྲི་ཚུལ་ནང་ལུ་ སློབ་ཕྱག་བརྒྱ་ཆ་ལས་ ༥༠ ལྷག་ཅམ་གྱིས་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་ལག་
 ལེན་འཐབ་སྟེ་བྲིས་ཚུགས་ཅུག། དེ་ཚུ་ལུ་ལྷན་ད་ ཆོག་སློར་འབྲེལ་ཆོག་ཚུ་བཙུགས་ཏེ་ བྲི་ནི་ལུ་དཀའ་
 ངལ་མིན་འདུག།

དེ་འབད་མ་ལས་ ལྷ་ལས་མར་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ རྫོང་སློང་འབྲི་ཚུལ་སློབ་སྟོན་འབད་མ་ད་ རྒྱ་པའི་གཞུང་
 ལུགས་ནང་ལས་ བཤད་སྟོལ་ཡོད་པའི་ རིགས་པ་གཏང་ཐངས། ཞིབ་འཆོལ་དེ་ནང་ རྫོང་སློང་འབྲི་ཚུལ་
 གྱི་དབྱེ་ཆད་ ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད་མི་ རོལ་མིན་གྱི་དཔེ་རིས་ནང་གི་ཆ་ཤས་དུག། དེ་ལས་ ཨེ་རིས་འོ་
 རལ་གྱི་ཆོག་དོན་བཤད་ཐངས་གསུམ་ མཉམ་སྟེབ་འབད་དེ་ སློབ་སྟོན་འབད་བ་ཅིན་ ཚུ་གཞུང་གི་
 དམིགས་པ་འགྲུབ་ཚུགས་ནི་དང་ སློབ་ཕྱག་ཚུ་གིས་ སྤྲུལ་ཆད་ཅན་གྱི་རྫོང་སློང་འབྲི་ཚུལ་ བྲི་ཚུགས་ནིའི་
 འོས་འབབ་མཐོང་མ་ཡིན་པས།

སྒྲིལ་འདེབས།

ཞིབ་འཇོལ་གྱུ་འབྲས་ཀྱིས་ སྒྲིལ་དོ་བཟུམ་འབད་བ་ཅིན་ སྒྲིལ་བཏང་སྒྲིལ་རིམ་^{༡༩} པའི་སྒྲིལ་ཕྱག་ཚུ་
གིས་ ཚུད་སྒྲིལ་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་ནང་ལུ་ དཀའ་འཕེལ་གཙོ་བོ་ར་ གཞན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཚུ་ དགག་པ་རྒྱུ་
ནི་དང་ གནས་སྤྱད་བཀོད་ནི་ཚུ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ དགག་པ་རྒྱུ་ད་ལུ་ སྒྲིལ་བཟེད་དང་ གནས་སྤྱད་ཚུ་
ག་ལྟོད་སྒྲིལ་མེན་པར་ བདེན་དཔུང་འབད་དེ་བཀོད་དགོཔ་ལས་ དེའི་དོན་ལུ་ ལྷག་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་སྒྲིལ་དང་
སྒྲིལ་དཔོན་ཚུ་ལུ་ ཚུད་སྒྲིལ་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ནིའི་ ཐབས་རིག་ཚུ་གི་སྒྲིལ་ལས་ སྒྲིལ་བཟེད་མ་ཐོབ་མི་དེ་གིས་
ཡང་ སྒྲིལ་སྒྲིལ་འབད་ནི་ལུ་ དཀའ་འཕེལ་བྱིན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་འབད་མ་ལས་ དེ་དང་འཁྲིལ་བའི་
དཀའ་འཕེལ་མེལ་ཐབས་ལུ་ སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་ཚུ་ལུ་ ཚུད་སྒྲིལ་འབྲི་ཚུམ་ འབྲི་ཐབས་གྱི་ལམ་སྒྲིལ་དང་ སྒྲིལ་
བཟེད་ཚུ་བྱིན་པ་ཅིན་ ཡན་ཐོགས་འབྱུང་ནི་ཨིན་པས། དེ་མ་ཚད་ འབྲུག་པའི་སྒྲིལ་ཕྱག་ཚུ་གི་རྒྱུད་ལུ་ མཐོ་
རིག་བརྟག་ཞིབ་གྱི་རིག་ཕུལ་དཀོན་ལས་ དེ་གིས་ཡང་ བྱིན་ལུ་དཀའ་འཕེལ་འཕྲོད་ཡོད་པ་ལས་ ཤེས་
རིག་གི་སྤྱད་བྱུས་ནང་ལུ་ ཤེས་ཡོན་སྤེལ་ནི་རྒྱུ་མ་གཅིག་མེན་པར་ ཨ་ལུ་ཚུ་གི་རྒྱུད་ལུ་ མཐོ་རིག་བརྟག་
ཞིབ་གྱི་རིག་ཕུལ་ གོང་འཕེལ་གཏང་ནིའི་ ཐབས་བྱས་ཚུ་ཡང་བཅུམ་དགོཔ་འདུག། དེ་བཟུམ་སྒྲིལ་ རོལ་
མེན་དཔེ་རིམ་ནང་ལུ་ ཚུད་སྒྲིལ་གི་ཆ་ཤས་རྒྱག་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཆ་ཆར་བཅུགས་ཏེ་བྱིན་པ་ཅིན་ ཚུད་སྒྲིལ་
འབྲི་ཚུམ་འདི་ སྒྲིལ་ཚད་དང་ལྷན་སྒྲིལ་འོང་ནི་མས། ཨིན་རུང་ ད་ལྟོ་ཞིབ་འཇོལ་ནང་ལུ་ དཔེ་ཚད་ལེན་
པའི་སྒྲིལ་ལུ་ སྒྲིལ་གྱི་ཁག་གསུམ་ལས་ སྒྲིལ་དཔོན་^༢ དང་ སྒྲིལ་ཕྱག་^༣ འབད་མ་ལས་ དཔེ་ཚད་
ཉུང་སྒྲིལ་ཅིག་འབད་ནི་དེ་གིས་ མ་འོངས་པ་ནང་ ཞིབ་འཇོལ་འབད་མི་ཚུ་གིས་ དཔེ་ཚད་ཡར་མང་འབད་
དེ་ འཇོལ་ཞིབ་འབད་ནིའི་འོས་འབབ་མཐོང་མས།

མཐུག་བསྐྱེད་

ཞིབ་འཇོལ་འདི་ནང་ གཙོ་བོར་ སློབ་རིམ་^{༡༩} པའི་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལུ་ ཚུད་གྲོང་
འབྲི་ཚུམ་ ག་དེ་སྤྱོད་ཐོག་ཚུགས་པས་ག་ དེ་ཞིབ་འབད་ཡི། སློབ་ཕྲུག་^{༢༥} གིས་བྲིས་ཡོད་པའི་ ཚུད་
གྲོང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་དེ་ཞིབ་དེ་ཡང་ རོལ་མེན་གྱི་ཚུད་གྲོང་ཆ་ཤས་བྱུག། ཞེ་རིམ་འོ་འལ་གྱི་ཆོག་དོན་
བཤད་ཐངས་གྱི་ཐབས་ལམ་གསུམ། དེ་ལས་ ཆོག་སྦྱར་འབྲེལ་ཆོག་བཅས་ ཚད་གཞི་^༣ ལུ་གཞི་བཞག་
སྟེ་ དེ་ཞིབ་འབད་ཡི།

དེ་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་འདི་ ཆ་ཤས་ཚུ་ཆང་མ་སྟེ་ བྲིས་མ་
ཚུགས་པར་འདུག། དེ་ཚུ་ ཤེས་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ་པ་ཅིན་ ད་ལྟོ་སློབ་སྟོན་དང་ དེ་ཞིབ་འབད་ཐངས་
ལུ་ བར་འཇུལ་འབད་དགོ་པས། དེ་ཡང་ ད་ལྟོ་འི་ ཞིབ་འཇོལ་གྱིས་ གསལ་སྟོན་འབད་དོ་བཟུམ་སྟེ་
སློབ་ཕྲུག་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ བདེན་བཤད་གཅིག་མ་གཏོགས་ ཆ་ཤས་མང་ཆེ་ཤོས་ཅིག་ བྲིས་མ་ཚུགས་
པར་སྟོན་ཅུག། དེ་ཚུ་གི་ནང་ལས་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ དགག་པ་རྒྱབ་ནི་དེ་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཆེ་སྟེ་འདུག།
དེ་སྟེ་བྱུང་དགོ་མི་འདི་ སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གིས་ ད་ལྟོ་ཅ་གཞུང་དང་ སློབ་སྟོན་གྱི་ཐབས་ལམ། དེ་ལས་ དེ་
ཞིབ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཞེན་པས། དེ་ཡང་ སློབ་གྲྭ་ཁག་ལས་པར་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་སློབ་
སྟོན་དང་ དེ་ཞིབ་འདི་ འབྲི་ཚུམ་སྦྱར་བཏང་གི་བྱུང་ནམ་དང་ རྒྱུ་ཡིག་གི་ཕྱོགས་གྲུབ་ལུ་ དམིགས་
གཏང་བསྐྱེད་དེ་ སློབ་སྟོན་འབད་སྟོན་མི་འདི་གིས་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་གྱི་ ཆ་ཤས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སློབ་
སྟོན་དང་ དེ་ཞིབ་འབད་མ་ཚུགས་པར་ལུས་སོ་ཅུག། དེ་འབད་ཕམ་ལས་ ཅ་གཞུང་ནང་ལུ་ ཚུད་གྲོང་གི་
ཆ་ཤས་ཚུ་ ཆང་མ་སྟེ་བཟུགས་ཏེ་ སློབ་སྟོན་གྱི་ལམ་སྟོན་བཟོ་ཞེན་མ་ལས་ དེ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སློབ་སྟོན་
དང་ དེ་ཞིབ་ཚུ་འབད་བ་ཅིན་ རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལུ་ ཚུད་གྲོང་འབྲི་ཚུམ་བྲི་ནི་དེ་ རིག་ཅུལ་གོང་འཕེལ་
གཏང་ཚུགས་ནི་མས།

མཚུགས་ གློ་བཟང་༡༩ པའི་གློ་བཟང་ཕྱག་ཚུ་གིས་ རྩོད་གླེང་འབྲི་ཚུ་འབྲི་བའི་སྐབས་ གཞན་གྱི་བསམ་
 ཚུལ་དགག་པ་རྒྱུ་ཞི་དང་ རོལ་མེན་གྱི་ཆ་ཤས་ཚུ་ ཆང་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་
 འདི་ སེལ་ཐབས་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ཤེས་རིག་སྤྱོད་བྱས་ནང་ མཐོ་རིག་བརྟག་ཞིབ་གྱི་རིག་ཚུལ་
 (Critical Thinking) ཞོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དེ་ ཐབས་བྱས་ཚུ་བཅུམ་དགོཔ་དང་། གློ་བཟང་དཔོན་ཚུ་ལུ་
 ཡང་ རྩོད་གླེང་གི་ཐབས་རིག་དང་ ཆད་མའི་རིགས་པ་གཏང་ཐངས་གྱི་ སྦྱོང་བཟུང་བྱིན་དགོཔ་འདུག། དེ་
 མ་ཆད་ ད་ལྟོ་རྩ་གཞུང་ནང་ རྩོད་མ་ཚུགས་པའི་ རྩོད་གླེང་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་བཅུགས་ཏེ་ ལེགས་བཅོས་
 འབད་ནི་དང་། གློ་བཟང་ཕྱག་ཚུ་ལུ་ རྩོད་གླེང་གི་རིག་ཚུལ་ ཞོང་འཕེལ་གཏང་ནི་དོན་ལུ་ དབྱེ་ཞིབ་གྱི་ཆད་
 གཞི་ གསར་པ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐོག་ མ་འོངས་པ་ནང་ དཔེ་ཆད་ (Sample Size) ཡར་སེང་བཏང་
 གྱེ་ ལག་ལེན་ཞིབ་འཇོལ་ (Action Research) འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་འདེབས་བཀོད་པ་ཨིན།

རྒྱུ་རྒྱུ་དཔེ་དཔེ།

ཀམ་དོ་ཨེ། (༢༠༢༢) རྩོ་རིག་རྒྱུ་རྒྱུ་། ཀུན་གསལ།

ཀམ་ཕུན་ཚོགས། (༡༩༩༩) ཆད་མ་རིགས་པའི་ཐེམ་སྐུས། སྤྱི་འགྱུར་མཐོ་གློ་བཟང་མཛོད་སྐུལ་རིག་པའི་འབྲུང་
 གནས་སྤྱིང་།

ངག་དབང་ཕྱག་རྡོར། (༢༠༠༩) རྩོ་རིག་ལེའུ་བར་པའི་ལམ་སྟོན་བཅུད་བསྐྱུས། ཀེ་ཨེམ་གྱི་ལས་སྟེ།

དར་སྤོལ། (༢༠༡༠) རིག་འཕེལ། རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་སྦྱོང་བཟུང་སྟེལ་ཁང་།

ཕ་གཞུང་དང་ཁྱད་རིག་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས། (༢༠༢༠) གློ་བཟང་༡༠ པའི་རྒྱུ་རིག་དང་རྩོ་རིག་།

ཕ་གཞུང་དང་ཁྱད་རིག་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས། (༢༠༢༡) གློ་བཟང་༡༡ པའི་རྒྱུ་རིག་དང་རྩོ་རིག་།

ཕ་གཞུང་དང་ཁྱད་རིག་གོང་འཕེལ་ལས་ཁུངས། (༢༠༢༢) གློ་བཟང་༡༢ པའི་རྒྱུ་རིག་དང་རྩོ་རིག་།

ཅུ་གཞུང་དང་ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ (༢༠༢༢) སློབ་རིམ་༡༠ སེམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་
བཞུགས་པའི་འཕྲིན་ལུགས་

ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ (༢༠༢༢) ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ སློབ་རིམ་ལྔ་པ་སློབ་པའི་འཕྲིན་ལུགས་

ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ (༢༠༢༢) ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་

ཞུ་བ་འཕྲིན་ལུགས་ (༢༠༡༧) ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ Karmakar Printers ཞུ་བཞུགས་པའི་འཕྲིན་ལུགས་

སློབ་རིམ་ཅུ་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལུགས་ (༢༠༢༢) སློབ་རིམ་༡༠ སེམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལུགས་

Adamson, D. (2023). *Six rules for writing: A reassessment. Blog.*

Retrieved from <https://www.blogs.hss.ed.ac.uk>

Ananda, D. (2023). *An analysis of argumentative essays using the Toulmin model at the second semester of English language education students of UIN Raden Mas Said Surakarta in the academic year 2022/2023.* Retrieved from <https://eprints.iain-surakarta.ac.id>

Ananda, C. R., Mardiah, R., & Fajaryani, N. (2006). Writing argumentative essays: Jambi EFL students' challenges and strategies.ERIC.

Barbee, M. (2015). *Argumentative Essay Worksheets.*

Creswell, J. W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and*

mixed methods approaches (3rd ed.). Sage Publications.

Dang, T. H., Chau, T. H., & Trai, T. Q. (n.d.). *A study on the difficulties in writing argumentative essays of English-majored sophomores at Tay Do University, Vietnam*. Tay Do University. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/353801470>

Dorji, T. (2018). *Enhancing critical thinking skills in Bhutanese students: A pedagogical approach*. Journal of Bhutanese Education, 5 (2), 45-60.

Nippold, M. A., & Ward-Lonergan, J. M. (2010). *Argumentative writing in pre-adolescents: The role of verbal reasoning*. Child Language Teaching and Therapy, 26(3), 238-248.

Nwanna, T., et al. (2006). *Inclusive education* (1st ed.). Chennai Micro Print.

Oktavia, W. (2011). *An analysis of the argumentative writing skills of academically underprepared college students: Argumentative elements and quality of multilingual learners' writing*. Universitas Negeri Padang.

Royal Government of Bhutan. (2009). *The constitution of the kingdom of Bhutan*. Kuensel. Corporation Ltd.

Wangchuk, C., Namgay, K., & Wangchuk, N. (2023). *College Students' attitudes towards reading dzongkha and its implications on Bhutan*. Bhutan Journal of Research & Development, 12 (1), Retrieved from <https://doi.org/10.17102/bjrd.rub.12.1.0011>

Wangchuk, P. (2019). *Critical thinking in Bhutanese secondary education: An analysis of teaching practices and student outcomes*. Bhutan Educational Research Journal, 8 (2) ,33-48.

White, J., & Billings, M. (2008). *Argument*. Retrieved from <https://bullygoodwriting.wordpress.com/assignments/argument/>